

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะสังคมปัจจุบัน หลายสิ่งที่อยู่รอบตัวเราเป็นตัวชี้บอกว่าประเทศไทยกำลังเริ่มเข้าสู่ยุคของสารสนเทศ ดังจะเห็นได้จากระบบการศึกษาเริ่มสนใจให้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และส่งเสริมการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในงานด้านต่างๆมากขึ้น (ยีน ภู่วรรณ 2537:13) แนวคิดในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ทางการศึกษาเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปสังเกตได้จากการที่หลายประเทศได้มีนโยบายให้ติดตั้งคอมพิวเตอร์ไว้ใช้ในโรงเรียนทุกแห่งทั่วประเทศ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์ ในประเทศไทยรัฐบาลก็ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในหลักการดำเนินการจัดหาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนในหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาของรัฐ จุดประสงค์ของการประยุกต์คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนและในการสอนของครู รวมทั้งการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานทางการศึกษาในด้านอื่นๆ เช่น งานที่เกี่ยวกับการบริหาร การจัดการ การสอนการสร้างสื่อการสอน การใช้คอมพิวเตอร์ในการเสนอเนื้อหา และติดต่อสื่อสารค้นหาข้อมูล (ถนอมพร ดันติพิพัฒน์ 2539: 1)

ครูซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน ครูจะเป็นผู้มีบทบาทในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนและจะต้องมีสมรรถภาพในด้านต่างๆอีกหลายประการ ดังนี้ (ประกอบ คุปรัตน์, 2537:68-69)

1. ครูในอนาคต จะมีลักษณะที่หลากหลาย ยกที่จะกำหนดเป็นมาตรฐานเพราะแตกต่างกันทั้งในบทบาทหน้าที่ วิธีการทำงาน คุณสมบัตินี้ และมีความหลากหลายในประสบการณ์ การฝึกอบรมและอื่น ๆ เช่น

- การเป็นคนที่มีความรู้ในการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ และระบบโทรคมนาคม
- มีความสามารถในการเป็นนักประดิษฐ์ เป็นผู้สร้างบทเรียนและอุปกรณ์การศึกษาในยุค

ใหม่ เช่น เรื่อง Multi - Media Education

- เป็นวิทยากรที่ทรงความรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆได้อย่างลึกซึ้ง สามารถถ่ายทอดประสบการณ์

ได้เป็นอย่างดี

- เป็นนักออกแบบหลักสูตรสำหรับนักเรียนแต่ละคน สามารถวางแผนทางการศึกษาของแต่ละคนซึ่งจะไม่เหมือนกัน เข้าใจจิตวิทยา ตักยภาพและปัญหาของเด็ก และมีแนวทางที่สร้างสรรค์ สำหรับพัฒนาการของเด็ก

- เป็นข้าราชการน้อยลง มีความเป็นนักวิชาชีพมากขึ้น มีความต้องการตอบสนองต่อผู้เรียน หรือลูกค้า โดยไม่ยอมปล่อยให้ชีวิตภายใต้การควบคุมของระบบงานซึ่งเต็มไปด้วยระเบียบ กรอบ หรือกฎเกณฑ์ในแบบดั้งเดิมมากนักและไม่ต้องทำงานเต็มเวลา

2. ครูในอนาคตมีวิธีการทำงานที่ต้องเน้นความเป็นสหวิทยาการมากขึ้นต้องเป็นการทำงานร่วมกันของนักวิชาชีพหลายสาขาวิทยาการ

3. ครูในอนาคตต้องมีความคล่องตัวสามารถเชื่อมโยงระบบการศึกษา กับสังคมภายนอกได้ดี ความเข้าใจธุรกิจ สามารถเดินทางไปติดต่อกับทั้งภาคธุรกิจและการออกเยี่ยมงาน และการฝากนักเรียนฝึกงานในภาคสนาม

4. ครูในอนาคตอย่างน้อยต้องทำงานที่มีคุณค่าในทางธุรกิจซึ่งสังคมก็ต้องหาทางให้ผลตอบแทนอย่างเหมาะสม

5. ครูในอนาคตต้องการระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีการสร้างทีมงาน และระบบองค์การที่มีความเหมาะสมที่จะทำงานได้อย่างจริงจัง

นอกจากนี้ อมรวิรัช นาคทรพรพ (2540: 121-122) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของครูในอนาคตไว้ดังนี้

1. ครูในอนาคตต้องเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ครูในอนาคตต้องเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ อันเป็นภาษาสากลภาษาเดียวที่จะช่วยถอดรหัสความรู้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็น "อินเทอร์เน็ต" "มัลติมีเดีย" หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่นๆ
3. ครูในอนาคตต้องติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีการสอนต่างๆ อยู่ตลอดเวลา
4. ครูในอนาคตจะต้องเป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้ชั้นเลิศที่สามารถพัฒนาเด็กๆ ให้ก้าวหน้าหันความรู้และปรับตัวกับชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ได้

บทบาทของครูในอนาคตจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในฐานะที่ครูมัธยมศึกษาเป็นผู้ที่จะต้องเป็นผู้ฝึกและชี้แนะแนวทางแก่เยาวชนให้เป็นคนที่จะต้องถูกพัฒนาให้อยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารนี้ได้ครูจะต้องมีสมรรถภาพ ดังที่ อนงศ์นาฏ วงศ์อัครางกูร (2539) ได้ทำการศึกษาพบว่าสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้

- 1.1 มีความรู้ด้านภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารและแสวงหาความรู้
- 1.2 เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณ์ญาณ
- 1.3 เป็นผู้มีความรอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์
- 1.4 มีความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ
- 1.5 มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี

2. ด้านคุณลักษณะและทัศนคติ

- 2.1 เป็นคนมีเหตุผล
- 2.2 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม
- 2.3 เป็นผู้ไม่รักการเรียนรู้อดตลอดชีวิต
- 2.4 เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล
- 2.5 มีความเป็นนักประชาธิปไตย เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ด้านทักษะการปฏิบัติ

- 3.1 สามารถจัดการกระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
- 3.2 รู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 3.3 สามารถพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้ในฐานะที่เป็นภาษาสากล
- 3.4 มีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน
- 3.5 มีความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต

จากสมรรถภาพของครู และบทบาทครูในอนาคต จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทเนื่องจากครูจะต้องมีความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี มีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงาน มีความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในยุคโลกาภิวัตน์ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้ครูมีสมรรถภาพและเป็นครูที่ดีในอนาคตได้อย่างแน่นอนถ้าครูมีสมรรถภาพทางการใช้คอมพิวเตอร์และเนื่องจากวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความหลากหลายในเนื้อหาวิชาและมีข้อมูลที่เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลาตามที่ นาดยา บิลันชานนท์ (ม.ป.ป: 2-3) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาและบทบาทใหม่ของครูสังคมศึกษาในยุคไฮเทคไว้ว่า

“หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา เต็มไปด้วยสรรพความรู้ต่าง ๆ แต่ความรู้เหล่านี้มิได้เป็นสาระที่ยั่งยืนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ความรู้ในวิชาต่าง ๆ ล้าสมัยเร็วมาก วิชาสังคมศึกษาจึงต้องช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัญหาของมนุษยชาติตามทันและเข้าใจความเป็นไปในสังคม ในเมื่อข้อมูลข่าวสารเติบโตอย่างรวดเร็ว และมากมายผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมในการเลือกและใช้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ๆ จะช่วยเราในการเก็บสังเคราะห์ความรู้ และพร้อมให้เราดึงเอาข้อมูลออกมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพกว่าในสมัยก่อนมาก บทบาทใหม่ของครูสังคมศึกษาต้องมีความสามารถในการประเมินและคัดเลือกสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ต้องสอนทักษะการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ให้ผู้เรียนสามารถค้นหาคำรู้ด้วยตัวเอง สอนให้ผู้เรียนสามารถนำเสนอข้อมูลออกมาในรูปแบบต่าง ๆ”

จากบทบาทใหม่ของครูสังคมนตรีศึกษาดังกล่าวข้างต้นทำให้ครูต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ตลอดจนทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นผู้ชี้แนะการแสวงหาความรู้แก่นักเรียนในยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและจากการศึกษาของ ดิลพร ศรีสวัสดิ์ (2540) ได้สำรวจพบว่าครูสังคมนตรีศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์มีความต้องการในการเสริมสมรรถภาพในด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน
- ความรู้ภาษาอังกฤษพอที่จะติดต่อสื่อสารและใช้ค้นคว้าหาความรู้
- ความรู้ในการผลิตนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน

2. ด้านคุณลักษณะ

- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- เป็นผู้ใฝ่รู้และศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
- กล้าแสดงออกด้านสิทธิมนุษยชน

3. ด้านทักษะการปฏิบัติ

- ความสามารถนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน
- ความสามารถในการอ่านเขียน พูดยาษาอังกฤษได้ในฐานะที่เป็นภาษาสากล
- ความสามารถในการใช้เครือข่ายบริการข้อมูลทาง Internet ได้

จากความต้องการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมนตรีศึกษาทั้งในด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในเรื่องการใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอนและการใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ แต่ปัจจัยที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้น ซลिया ลิมเปียกร (2540:1) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ว่า ประกอบด้วยคุณสมบัติของตัวผู้สอน ผู้เรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนมีหน้าที่จัดประสบการณ์ต่างๆไว้ให้พร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัส ได้ปฏิบัติงานและได้เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้พัฒนาในทุกๆด้าน ดังนั้นการสอนหรือการฝึกอบรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้สอนหรือครูต้องตระหนักถึงหน้าที่ของตนว่า สอนเพียงให้ผู้เรียนมีความรู้หรือสอนเพื่อเตรียมคนรุ่นใหม่ให้แก่วงสังคมต่อไป แต่การสอนหรือการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนที่ได้ผลและประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริงนั้น มิใช่เรื่องง่าย แต่ควรมีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตที่ซับซ้อนมากที่สุด บทบาทของเทคโนโลยีการศึกษาจึงเริ่ม ณ จุดนี้

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์นับว่าเป็นเทคโนโลยีการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในวงการศึกษาก็ได้เริ่มมีการใช้คอมพิวเตอร์กันอย่างแพร่หลายเมื่อมีการประดิษฐ์เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใช้งาน เนื่องจากเป็นเครื่องขนาดเล็กและราคาไม่สูงจนเกินไปนักที่สถาบันการศึกษาต่างๆ จะซื้อมาใช้ใช้งาน วงการศึกษาเริ่มมีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นครั้งแรกปลายทศวรรษที่ 1950 ซึ่งในขณะนั้น

มหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้งานด้านบริหาร เช่น ด้านการบัญชีและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ขณะเดียวกันก็มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานเกี่ยวกับการวิจัยการเรียนการสอน การวิจัยทางด้านนี้เรื่องหนึ่งได้แก่ โครงการเพลโต (PLATO) ที่มหาวิทยาลัยอินิออยส์ ซึ่งเริ่มในปี ค.ศ.1960 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการออกแบบการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน การใช้คอมพิวเตอร์ในวงการศึกษาก็ได้มีการพัฒนารูปแบบเรื่อยมา (กิตานันท์ มลิทอง, 2540:225)

ในระยะตั้งแต่ปี ค.ศ.1965 เป็นระยะที่มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาเพิ่มมากขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา สิ่งที่เริ่มนำมาใช้ในช่วงนี้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ที่นำเข้ามาช่วยในเรื่องการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และควบคุมระบบการเรียนการสอน และแม้กระทั่งคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนด้วยตัวมันเอง ต่อจากนั้นคอมพิวเตอร์ก็ถูกนำเข้ามาใช้ในเรื่องการเก็บบันทึกสะสมข้อความ เรื่องราว เนื้อหาสาระ ซึ่งสามารถเรียกออกมาใช้ทันทีที่ต้องการ นอกจากนี้ก็มีการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการติดต่อสื่อสารทางไกลและใช้ควบคุมเครื่องจักรกลต่าง ๆ ด้วย (อรพินธุ์ ประสิทธิ์วิรัตน์, 2538)

บทบาทของการใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษาขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากมีผู้เล็งเห็นประโยชน์ของการใช้คอมพิวเตอร์ทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และช่วยสอน โดยเฉพาะการที่คอมพิวเตอร์มีการโต้ตอบได้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนสามารถตอบสนองข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ทันที ซึ่งเป็นการเสริมแรงได้ดีทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และคงที่รวมทั้งสอนได้ แม้ในที่ห่างไกล (กอบกุล สรรพกิจจำนง, 2533 ; O' Neil and Pais, 1983) และช่วยกันในการประเมินผล วิเคราะห์ผลลัพธ์จากข้อมูลเที่ยงตรง เก็บข้อมูลได้มากและไม่ลิม คือจำข้อมูลได้ ทั้งตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ (Kulik, 1983) นอกจากคอมพิวเตอร์จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้นแล้วยังช่วยให้ผู้เรียน มีทัศนคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอน ช่วยประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายและเหมาะสมกับความสามารถแต่ละบุคคล คือยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนตามเอกภาพ

จากบทบาทของคอมพิวเตอร์ในด้านการศึกษาทำให้คอมพิวเตอร์เป็นทั้งเครื่องช่วยสอนและช่วยแสวงหาความรู้ตั้งนั้นการศึกษาวิชาสังคมศึกษาในยุคข้อมูลข่าวสารนี้ จึงจำเป็นต้องใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน แต่ได้มีการสำรวจในวงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า การใช้คอมพิวเตอร์น้อยกว่าและช้ากว่าวงการอื่น ๆ โดยมีผลงานวิจัย ซึ่งพบว่า ในปี ค.ศ.1980 มีการใช้คอมพิวเตอร์ประมาณร้อยละ 54 ในองค์การที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ในปี ค.ศ.1984 มีโรงเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์ประมาณร้อยละ 75 โดยเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 86 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 81 และโรงเรียนประถมศึกษา ร้อยละ 62 เมื่อมีการศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ในรายวิชาต่างๆ พบว่า วิชาสังคมศึกษามีการใช้คอมพิวเตอร์น้อยกว่าวิชาอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะเหตุผล 3 ประการ คือ 1) ครูสังคมศึกษาขาดการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ 2) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศึกษายังมีไม่เพียงพอ และ 3) ต้องแข่งขันกับกลุ่มวิชาอื่นในการจัดหาคอมพิวเตอร์ เช่น แข่งกับกลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มคณิตศาสตร์หรือกลุ่มคอมพิวเตอร์ นักการศึกษาทางสังคมศึกษาจึงเกิดความสนใจว่าหากจะกระตุ้นครูสังคมศึกษาให้ใช้

คอมพิวเตอร์จะเป็นไปได้หรือไม่ สำนักงานเทคโนโลยีแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาจึงได้ทำการวิจัยระดับชาติ เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษา ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้เป็นครูสังคมศึกษาที่เป็นสมาชิกของสมาคมสังคมศึกษาแห่งชาติ (NCSS) ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษามีเจตคติที่ดีต่อ การใช้คอมพิวเตอร์ ครูต้องการการฝึกใช้คอมพิวเตอร์อย่างจริงจังและขอให้มีการฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ด้วย (Terry Northup and Gene E. Rooze,1990)

จากการศึกษาด้านการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษา ในสหรัฐอเมริกาทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะ ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ว่ามีความต้องการในการใช้คอมพิวเตอร์มากน้อยเพียงใดประกอบกับยัง ไม่มีผู้ใดทำการศึกษาไว้ในประเทศไทย ทั้งที่ในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการเตรียมครูให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ และทักษะในการใช้สื่อและเทคโนโลยี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับในประเทศไทยรัฐบาลก็ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในหลักเกณฑ์การดำเนินการจัด หาดคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนในหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาของรัฐ แต่ปัญหาหลักปัญหา หนึ่งของการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาที่หลายๆประเทศกำลังเผชิญอยู่ก็คือการที่ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ ประโยชน์อย่างเต็มที่จากคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในโรงเรียน ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลที่ว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึ กอบรมที่เหมาะสม พร้อมทั้งขาดความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษา (ถนอมพร ดันติพิพัฒน์ ,2539:1) จึงเป็นการสมควรที่ครูสังคมศึกษาทุกคนจะได้ตระหนักและสำนึกในหน้าที่ความ รับผิดชอบด้วยการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนั้น แต่ ในการพัฒนาครูให้ได้ผลนั้นจะต้องเกิดจากความต้องการของครูที่จะพัฒนาตนเองเป็นสำคัญ ในการที่จะ เสริมสร้างสมรรถภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ให้เกิดขึ้นในตัวครูนั้นจะต้องให้ทั้งความรู้ทางคอมพิวเตอร์ การฝึ กใช้หรือให้เกิดทักษะการปฏิบัติอย่างเพียงพอจนถึงขั้นชำนาญและเสริมสร้างสมรรถภาพของครูที่จะเป็นผู้ใช้ คอมพิวเตอร์ให้มีสมรรถภาพที่เหมาะสมและแสดงออกถึงการมีเจตคติที่ดีต่อคอมพิวเตอร์ ดังนั้นการวิจัย เพื่อทราบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษาจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับ สถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดดำเนินการเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ให้สอดคล้อง กับความต้องการของครูได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจสมรรถภาพที่มีของครูสังคมศึกษาในการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติ ตามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษาในด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติ
3. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถภาพและความคาดหวังในการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา ที่มีต่อสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ วิธีพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติและเจตคติ และความคาดหวังในการใช้คอมพิวเตอร์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาสมรรถภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงให้เกิดความรู้ความสามารถที่ดีขึ้นในการใช้คอมพิวเตอร์ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติ

สมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นในการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์สื่อสารและสืบค้นข้อมูล

สมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ด้านทักษะการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ความสามารถในการสื่อสารและสืบค้นข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์

สมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ด้านเจตคติ หมายถึง ความสามารถที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าเห็นประโยชน์ ความชอบ ความมั่นใจ ความสนใจ ของครูที่แสดงออกด้จากการใช้คอมพิวเตอร์